

نام درس: علوم و فنون ادبی

ساعت امتحان: ۰۸ : ۰۰ صبح / عصر

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

جمهوری اسلامی ایران

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران

دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد رسالت

آزمون پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

نام و نام خانوادگی:

مقطع و رشته: دوازدهم انسانی

نام پدر:

شماره داوطلب:

تعداد صفحه: سؤال: ۴ صفحه

نام	نام دبیر:	نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:
		نام دبیر:	تاریخ و امضاء:	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:
نام	سوالات	تاریخ ادبیات (۲ نمره)			
		۱- در مقابل هر اثر نام نویسنده آن را بنویسید. (۱ نمره) الف) تاریخ بیداری ایرانیان : ب) منشآت : ج) شمس و صغرا : د) امثال و حکم : ۲- جاهای خالی را پر کنید. (۰/۵ نمره) الف) انجمن ادبی به ریاست فتحعلی شاه در تشکیل شد. ب) از روزنامه های مهم بیداری میتوان به و اشاره کرد. ۳- دو عامل از عوامل بیداری جامعه در عصر بیداری را نام ببرید. (۰/۵ نمره)			
		سبک شناسی (۲ نمره)			
		۴- درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید. (۰/۷۵ نمره) الف) از آغاز سلطنت ناصرالدین شاه تا پدید آمدن مشروطیت نثر فارسی به وسیله قائم مقام فراهانی از پیچیدگی فاصله گرفت. () ب) در سطح فکری سبک شعر دوره بیداری نگرش شاعران از جزئی به کلی نگرشی تغییر یافت. () ج) هائف اصفهانی از معروف ترین شاعران عهد بیداری است. () ۵- در مورد بیت های زیر یک ویژگی فکری و یک ویژگی ادبی بنویسید. (۰/۵ نمره) الف) کنون چرا نکنم ناله از برای وطن که من چو نای شدستم ز ناله های وطن ب) وطن غریب و وطن بی کس و وطن تنها کجاست آنکه شود یک دم آشنای وطن			

۶- مشخص کنید که هر کدام از موارد زیر مربوط به کدام قلمرو نثر دوره بیداری است؟ (۰/۷۵ نمره)

۱-۱) بسیاری از نثرهای دوره ی بیداری به موضوع تنفر از خرافات می پردازد.

۱-۲) استفاده از عبارت های وضعی طولانی و لفظ پردازی ها کاهش پیدا میکند.

۱-۳) صنایع ادبی از نثر جدا میشود و نثر در خدمت بیان آمال مردم قرار می گیرد.

موسیقی (۶ نمره)

۷- بیت زیر را به ۲ شکل تقطیع کنید ، هجا های آن را بنویسید ، به صورت درست جدا کنید و سپس نام هر هجا را زیر آن یادداشت کنید. (۲ نمره)
ای دوست شکر خوش تر یا آن که شکر سازد؟ ای دوست قمر خوش تر یا آنکه قمر سازد؟

۸- کلمات زیر را یکبار با حذف همزه و یکبار بدون حذف همزه تقطیع کنید. (۱/۲۵ نمره)
الف) نشاط آور :

ب) گفت پسر این :

۹- کلمات زیر به صورتی که بین دو هلال تقطیع شده اند با کدام اختیار شاعری مطابقت دارند؟ (۱ نمره)
الف) بازی بزرگان : (- - UUU - -)

ب) کمال وی : (- - - U)

۱۰- بیت زیر را تقطیع کنید و اختیارات شاعری آن را بنویسید. (۱/۲۵ نمره)

من نمیگویم زیان کن یا به فکر سود باش ای ز فرصت بی خبر در هر چه هستی زود باش

۱۱- وزن اسم و فامیل خود را بنویسید. (ابتدا تقطیع کنید و سپس هجا های آن را بنویسید) (۰/۵ نمره)

زیبایی شناسی (۶ نمره)

۱۲- در ابیات زیر کلماتی را که مراعات نظیر دارند، مشخص کنید. (۰/۷۵ نمره)

الف) از اسب پیاده شو بر نطح زمین رخ نه
زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان

ب) نماز در خم آن ابروان محرابی
کسی کند که به خون جگر طهارت کرد

۱۳- تلمیحات بکار رفته در ابیات زیر را ذکر کنید. (۱/۷۵ نمره)

الف) ای هد هد صبا به سبا میفرستمت
بنگر که از کجا به کجا میفرستمت

ب) آسمان بار امانت نتوانست کشید
قرعه فال به نام من دیوانه زدند

ج) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ
نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا

۱۴- لف و نشر ها را در ابیات زیر مشخص کنید. (نوع لف و نشر هم ذکر شود) (۱/۵ نمره)

الف) ای نور چشم مستان در عین انتظارم
چنگی حزین و جامی ، بنواز یا بگردان

ب) گر دهدت روزگار ، دست و زبان زینهار
هر چه بدانی مگوی ، هر چه توانی مکن

۱۵- تضاد ها و پارادوکس های ابیات زیر را مشخص کنید : (۲ نمره)

الف) در کجروی بر جهان بسته ایم
ز دنیا بدین راستی آراسته ایم

ب) دشمنان دوست را هنگام جنگش هست و نیست
درد بی درمان ، رنج و راحت ، بی قراری و سکون

ج) بی روی نگار من ، آن تازه بهار من
ای نور تو تاریکی ، ای روضه ی تو زندان

د) اسباب پریشانی جمع است برای من
جمعیت اگر خواهی زان طره پریشان باش

۱۶- در کدام بیت تضمین وجود دارد ؟ ذکر کنید. (۰/۵ نمره)

الف) بیدل گمان مبر که نصیحت کند قبول
من گوش استماع ندارم لمن تقول

ب) فیض روح القدس ار باز مدد فرماید
دیگران هم بکنند آنچه مسیحا می کرد

نقد و تحلیل (۴ نمره)

۱۷- با توجه به متن زیر از دهخدا به پرسش های ذکر شده پاسخ دهید. (۲ نمره)
خب عزیزم دمدمی! بگو ببینم تا حالا من چه گفته ام که تو را آنقدر ترس برداشته است، میگوید: قباحه دارد، مردم که مغز خر نخورده اند، تا تو بگویی "ف" من میفهمم فرحزاد....
من اگر میخواستم می نوشتم: که نصر الدوله پسر قوام در محضر بزرگان تهران رجز میخواند که منم خورنده خون مسلمین....

حالا آمده ایم روزنامه بنویسیم بگو ببینم چه بنویسیم؟
چه میدانم از همین حرف ها که دیگران مینویسند ...

الف) دو ویژگی زبانی متن را بنویسید.

ب) نوع و شیوه بیان متن چگونه است؟

ج) درون مایه فکری متن چیست؟

د) لقب دهخدا در نوشته هایش چه بوده است؟

۱۸- با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید. (۲ نمره)

از خون جوانان وطن لاله دمیده
از ماتم سرو و قدشان سرو خمیده
در لایه ی گل بلبل ازین غصه خزیده
گل نیز چو من در غمشان جامه دریده
چه کج رفتاری ای چرخ
چه بد کرداری ای چرخ

خوابید و کیلان و خراب اند وزیران
بردند به سرقت همه سیم و زر ایران
ما را نگذارند به یک خانه ویران
یا رب بستان داد فقیران ز امیران

الف) با توجه به مضامین شعر، شعر مربوط به چه دوره ای است؟

ب) دو نمونه آرایه در ابیات مشخص کنید.

ج) عارف جزء کدام دسته از شاعران بیداری است؟

د) از ویژگی فکری شعر بنویسید.

راهنمای تصحیح محل مهر یا امضاء مدیر	ردیف
سؤال ۱- ۱-۱) ناظم الاسلام کرمانی ۱-۲) قائم مقام فراهانی ۱-۳) محمد باقر میرزا خسروی ۱-۴) علی اکبر دهخدا ۲-۱) خاقان / تهران ۲-۲) صور اسرافیل / نسیم شمال ۳-۱) تاثیر جنگ های نافر جام ایران و روس ۳-۲) کوشش های عباس میرزا ولیعهد فتحعلی شاه در روی آوردن به دانش نوین ۳-۳) اعزام دانشجو به خارج ۳-۴) رواج صنعت چاپ و نشر کتب غربی ۳-۵) تاسیس دارالفنون به وسیله امیر کبیر ۴-۱) درست ۴-۲) نادرست : از کلی نگری به جزئی نگری تغییر یافت ۴-۳) نادرست : عصر بازگشت ۵- فکری : موضوع وطن مطرح است / مفهوم آزادی ادبی : تکرار واژه وطن (واژه آرایبی) / قالب غزل است / ردیف : وطن / قافیه : برای ، ناله های ، آشنای (ذکر یک مورد کفایت میکند) ۶-۱) سطح فکری (۶-۲) زبانی (۶-۳) ادبی ۷- ای دو ست ش کر خش تر یا آن ک ش کر سا زد ای دو ست ق مر خش تر یا آن ک ق مر سا زد * مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن * مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن ۸- U-U -- (بدون حذف همزه) UU -- (بدون حذف همزه) ۹- الف) تبدیل هجای بلند به کوتاه ب) تبدیل هجای کوتاه به بلند	

- U
- U - / / - U - / - - * - / - - U -
- U - / - - U - / - - U - / - - U -

۱۱- متفاوت

۱۲-۱) اسب / پیاده / رخ / پیل / شهوات
۱۲-۲) نماز / محراب / طهارت

۱۳-۱) داستان حضرت سلیمان

۱۳-۲) آیه خداوند بار امانت را به آسمان و زمین نهاد نپذیرفتند و انسان پذیرفت و چه مظلوم و جهول بود.
۱۳-۳) مصرع اول : داستان حضرت ابراهیم / مصرع دوم : داستان حضرت موسی

۱۴-۱) چنگ ← نواز / جام ← بگردان / مرتب
۱۴-۲) دست ← توانی مکن / زبان ← مگوی / مشوش

۱۵-۱) کجروی ≠ راستی
۱۵-۲) دشمن ≠ دوست / هست ≠ نیست / درد ≠ درمان / رنج ≠ راحت
۱۵-۳) نور تو تاریکی / روضه ی تو زندان
۱۵-۴) از طره ی پریشان جمع بودن

۱۶- لمن تقول

۱۷-۱) متن قابل فهم است / ترکیب جملات درست است / ترکیب های عربی نا آشنا کم است.
۱۷-۲) عامیانه / ساده / اصطلاحات عامیانه
۱۷-۳) توجه به افکار مردم / پرهیز از پرگویی و خرافات / تاثیر بر عامه / طنز سیاسی اجتماعی
۱۷-۴) دخو

۱۸-۱) بیداری

۱۸-۲) جناس / تشخیص / استعاره

امضاء:

نام و نام خانوادگی مصحح :

جمع بارم : ۲۰ نمره